Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Sokolniki na lata 2027-2029

GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ
SOKOLNIKI

Spis treści

Rozdział I. Uwarunkowania prawne ... 3

1.1. Podstawa prawna ... 3

Rozdział II. Charakterystyka zjawiska przemocy ... 5

2.1. Teoretyczne podstawy przemocy domowej ... 5

2.2. Cykle przemocy ... 7

Rozdział III. Analiza przemocy domowej w świetle źródeł zastanych w Gminie Sokolniki ... 8

3.1. Procedura „Niebieskie Karty" i działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ... 8

3.2. Pomoc psychologiczna, konsultacyjna i wsparcie rodzin ... 9

3.3. Działania profilaktyczne, edukacyjne i informacyjne ... 10

3.4. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc i współpraca instytucjonalna ... 11

Rozdział IV. Diagnoza przemocy domowej w świetle badań - 2026 ... 11

4.1. Podsumowanie z badań wśród mieszkańców ... 11

4.2. Podsumowanie z badań wśród uczniów ... 14

4.3. Wnioski z badań ... 17

Rozdział V. Analiza SWOT ... 18

Rozdział VI. Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Sokolniki na lata 2027–2029 ... 21

6.1. Adresaci Programu ... 21

6.2. Realizatorzy Programu ... 22

6.3. Cele i zadania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej – Harmonogram ... 23

6.4. Zakładane rezultaty ... 30

6.5. Źródła finansowania ... 31

6.6. Monitorowanie i sprawozdawczość realizacji Programu ... 31

Rozdział I.
Uwarunkowania prawne

1.1. Podstawa prawna

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej w art. 6 ust. 2 pkt 1 wskazuje, że do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej. Program stanowi element gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej i określa kierunki działań podejmowanych na rzecz zapobiegania temu zjawisku, ochrony osób doznających przemocy domowej oraz oddziaływania na osoby stosujące przemoc domową.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej przez **przemoc domową** należy rozumieć „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej”.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej przez **osobę doznającą przemocy domowej** należy rozumieć:

- małżonka, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków,
- rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,
- osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,

- osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- małoletniego

– wobec których jest stosowana przemoc domowa.

Ponadto, zgodnie z art. 2 ust. 2 ustawy, przez **osobę doznającą przemocy domowej** należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osób, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy **osobą stosującą przemoc domową** jest osoba pełnoletnia, która dopuszcza się przemocy domowej wobec osób wskazanych w art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy.

Natomiast **świadkiem przemocy domowej**, zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy, jest osoba, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

Program będzie realizowany w szczególności w oparciu o następujące akty prawne:

- Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 ze zm.);
- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1673 ze zm.);
- ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 639 ze zm.);
- ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 980);
- ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151);
- ustawę z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 662 ze zm.);
- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 ze zm.);
- ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1338 ze zm.);
- ustawę z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 636 ze zm.);
- ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 236);

- ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 1342);
- ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 490 ze zm.);
- ustawę z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 795);
- ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 468 ze zm.);
- ustawę z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 110 ze zm.);
- uchwałę nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030 (M.P. z 2023 r. poz. 1232 ze zm.);
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta" (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870).

Realizacja Programu będzie uwzględniała obowiązujące przepisy prawa, zadania własne gminy oraz kierunki działań określone w Rządowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030.

Rozdział II.
Charakterystyka zjawiska przemocy

2.1. Teoretyczne podstawy przemocy domowej

W literaturze przedmiotu wyróżnia się kilka rodzajów przemocy:

- **Przemoc fizyczna** – to forma agresji łącząca się naruszeniem granic ciała. Jej celem jest zadanie osobie doznającej przemocy bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia. Przejawia się poprzez: szarpanie, kopanie, popychanie, obezwładnianie, duszenie, odpychanie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, bicie otwartą ręką, pięściami, różnymi przedmiotami, przypalanie papierosem, topienie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, pozostawienie w niebezpiecznym miejscu, nieudzielenie niezbędnej pomocy, itp.
- **Przemoc psychiczna** – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości, wzbudzanie w osobie doznającej przemocy strachu. Ta forma przemocy powoduje poważne szkody psychologiczne. Przejawia się poprzez: wyśmiewanie opinii, poglądów, przekonań, religii, pochodzenia, narzucanie swojego zdania, poglądów, stałe ocenianie,

krytykę, wmawianie choroby psychicznej, izolowanie, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, wymuszanie posłuszeństwa i podporządkowania, ograniczanie snu, pożywienia i schronienia, wyzywanie, używanie wulgarnych epitetów, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, stosowanie gróźb, szantażowanie, itp.

- **Przemoc seksualna** – to zmuszanie osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, a także kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy ta osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić. Przejawia się poprzez: gwałt, wymuszanie pożycia seksualnego, nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, zmuszanie do seksu z osobami trzecimi, sadyzm w pożyciu, wyśmiewanie wyglądu, ciała i krytykę zachowań seksualnych, itp.[1]
- **Przemoc ekonomiczna** – to celowe niszczenie czyjejś własności, pozbawianie środków lub stwarzaniem warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby. Przejawia się poprzez: okradanie, zabieranie pieniędzy, niełożenie na utrzymanie, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny, szantażowanie, zaciąganie długów i kredytów bez zgody współmałżonka, zmuszanie do pożyczek, uniemożliwianie korzystania z pomieszczeń niezbędnych do zaspokajania potrzeb (kuchnia, łazienka) itp.
- **Zaniedbanie** – to ciągłe niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych. Tej formy przemocy najczęściej doświadczają dzieci. Przejawia się poprzez: niedawanie (dziecku) środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie, nieudzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka[2].
- **Cyberprzemoc** – to przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych, najczęściej telefonu bądź komputera. Przejawia się poprzez: agresję słowną, np. wyzywanie na czatach internetowych, umieszczanie komentarzy na forum internetowym w celu ośmieszenia, sprawienia przykrości lub wystraszenia innej osoby; upublicznianie upokarzających, przerobionych zdjęć i filmów, zamieszczanie przykrych komentarzy na profilach innych osób w portalach społecznościowych, włamanie na konto i podszywanie się pod kogoś w celu zamieszczania w jego imieniu obraźliwych postów i zdjęć na profilach innych użytkowników, szantażowanie, ujawnianie sekretów, wykluczanie z grona „znajomych" w Internecie, celowe ignorowanie czyjejś działalności w sieci[3].

[1] https://www.niebieskalinia.info/index.php/przemoc-w-rodzinie/8-rodzaj-przemocy
[2] https://www.niebieskalinia.info/index.php/przemoc-w-rodzinie/8-rodzaj-przemocy
[3] A. Borkowska, *Cyberprzemoc. Włącz blokadę na nękanie*, NASK Akademia, s. 8.

2.2. Cykle przemocy

Przemoc domowa rzadko jest incydentem jednorazowym, zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny. Można wyszczególnić powtarzające się fazy, które razem tworzą pewnego rodzaju cykle przemocy. Znajomość faz pozwala lepiej zrozumieć charakter i specyfikę problemu. Możemy wyróżnić trzy fazy powtarzającego się cyklu. Są to:

- **Faza narastania napięcia** – jest to pierwsza faza, w której dochodzi do stopniowego wzrostu napięcia, w której osoba stosująca przemoc jest stale napięta i poirytowana, zaś osoba doznająca przemocy obarcza siebie winą i stara się za wszelką cenę uniknąć kolejnej awantury;
- **Faza ostrej przemocy** – jest to druga faza, w której napięcie prowadzi do wybuchu gniewu i rozładowania agresji. Partner staje się gwałtowny, wpada w szał, jakiś drobiazg wywołuje awanturę. Osoba doświadczająca przemocy może doznać obrażeń zagrażających jej zdrowiu i życiu. Najczęściej to w tej fazie, osoby doznające przemocy wzywają policję, szukają pomocy;
- **Faza miodowego miesiąca** – jest to trzecia faza, w której osoba stosująca przemoc wyraża skruchę, składa obietnice, obiecuje poprawę. „Sprawca" jest czuły, troskliwy, zapewnia o swojej miłości. Przeprosinom często towarzyszą łzy i prezenty. W tej sytuacji osoba doznająca przemocy często czuje się odpowiedzialna za to, co się stało i postanawia dać osobie stosującej przemoc „drugą szansę". Faza miodowego miesiąca zatrzymuje osobę doznającą przemocy domowej w sytuacji przemocy, bo łatwo pod jej wpływem zapomnieć o koszmarze pozostałych dwóch faz. Niestety faza miodowego miesiąca nie trwa długo. Po jakimś czasie napięcie znowu narasta i cały cykl przemocy się powtarza. Z biegiem czasu przemoc staje się coraz gwałtowniejsza, dotkliwsza. Cykliczność przemocy sprawia, że osobom doświadczającym przemocy trudno jest podjąć działania mające na celu zatrzymanie przemocy.

Rozdział III.

Analiza przemocy domowej w świetle źródeł zastanych w Gminie Sokolniki

Diagnozę sytuacji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w Gminie Sokolniki opracowano na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sokolnikach oraz Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Sokolniki za lata 2023–2025. Analizą objęto liczbę wszczynanych procedur „Niebieskie Karty", działalność instytucji pomocowych, dostępność poradnictwa, działania profilaktyczne i edukacyjne oraz wybrane informacje dotyczące finansowania zadań.

Dane administracyjne obrazują skalę spraw rozpoznanych i prowadzonych przez właściwe podmioty, nie zaś pełną liczbę przypadków przemocy domowej występujących w społeczności lokalnej. Przy interpretacji wyników konieczne jest ponadto rozróżnienie liczby sporządzonych formularzy „Niebieska Karta", liczby rodzin objętych procedurą oraz liczby osób w tych rodzinach.

3.1. Procedura „Niebieskie Karty" i działalność Zespołu Interdyscyplinarnego

W latach 2023–2025 sporządzono odpowiednio 9, 2 i 9 formularzy „Niebieska Karta". Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sokolnikach i Zespołu Interdyscyplinarnego wynika, że procedury wszczęto wobec 7 rodzin w 2023 r., 2 rodzin w 2024 r. oraz 8 rodzin w 2025 r. Liczba osób należących do tych rodzin wynosiła odpowiednio 29, 7 i 32.

Tabela 1. Wybrane dane dotyczące procedury „Niebieskie Karty" i pracy Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2023–2025

Wskaźnik	2023	2024	2025
Sporządzone formularze „Niebieska Karta"	9	2	9
Rodziny, w których wszczęto procedurę	7	2	8
Osoby w rodzinach objętych wszczęciem procedury	29	7	32
Posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego	13	6	6
Spotkania grup diagnostyczno-pomocowych	—	5	17

Źródło: dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sokolnikach oraz Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Sokolniki.

W 2024 r. liczba sporządzonych formularzy i rodzin objętych procedurą była niższa niż w latach sąsiednich. W 2025 r. liczba formularzy ponownie wyniosła 9, a procedury dotyczyły 8 rodzin.

W analizowanym okresie Zespół Interdyscyplinarny prowadził współpracę z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Policją, placówkami oświatowymi, ochroną zdrowia, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i innymi podmiotami. W 2023 r. odbyło się 13 posiedzeń Zespołu, natomiast w latach 2024 i 2025 po 6 posiedzeń. W 2025 r. odnotowano 17 spotkań grup diagnostyczno-pomocowych wobec 5 spotkań w 2024 r., co wskazuje na zwiększenie liczby spotkań poświęconych pracy z indywidualnymi przypadkami.

Wśród form przemocy rozpoznawanych przez lokalne instytucje występowały przede wszystkim przemoc psychiczna, fizyczna i ekonomiczna. Zakres podejmowanych działań obejmował analizę sytuacji rodzin, opracowywanie planów pomocy, monitorowanie bezpieczeństwa, współdziałanie służb oraz kierowanie do specjalistycznych form wsparcia.

3.2. Pomoc psychologiczna, konsultacyjna i wsparcie rodzin

Ważnym elementem lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej była działalność Punktu Konsultacyjnego w Sokolnikach oraz poradnictwo zapewniane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokolnikach. Obejmowało ono porady socjalne i konsultacje psychologiczne związane z przemocą, konfliktami rodzinnymi i problemami wychowawczymi. W latach 2023–2025 liczba konsultacji psychologicznych utrzymywała się na zbliżonym poziomie.

Tabela 2. Wybrane dane dotyczące pomocy konsultacyjnej w Gminie Sokolniki w latach 2023–2025

Wskaźnik	2023	2024	2025
Konsultacje psychologiczne	41	41	42
Rodziny korzystające z pomocy Punktu	60	52	60
W tym rodziny z problemem alkoholowym	25	15	18

Źródło: dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sokolnikach dotyczące działalności Punktu Konsultacyjnego w Sokolnikach.

W 2023 r. z pomocy Punktu korzystało 60 rodzin, w 2024 r. 52 rodziny, a w 2025 r. ponownie 60 rodzin. Wśród korzystających z pomocy odnotowano rodziny z problemem alkoholowym – odpowiednio 25, 15 i 18. Dane te wskazują na utrzymujące się zapotrzebowanie na dostępne lokalnie poradnictwo oraz na potrzebę współpracy działań związanych

z przeciwdziałaniem przemocy domowej z pomocą rodzinom, w których występują problemy uzależnień. Liczba rodzin korzystających z Punktu nie jest tożsama z liczbą rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty".

Uzupełnieniem działalności konsultacyjnej była bieżąca praca socjalna Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sokolnikach, udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej oraz kierowanie osób potrzebujących do właściwych specjalistów i instytucji. Działania te wspierały pracę Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych.

3.3. Działania profilaktyczne, edukacyjne i informacyjne

W latach 2023–2025 w Gminie Sokolniki podejmowano działania kierowane do dzieci, młodzieży, dorosłych mieszkańców oraz osób starszych. Obejmowały one warsztaty, konkursy, spotkania tematyczne, udostępnianie materiałów informacyjnych i współpracę z lokalnymi instytucjami. Ich wspólnym celem było zwiększanie wiedzy o przemocy domowej, rozwijanie umiejętności rozpoznawania sytuacji zagrożenia oraz upowszechnianie informacji o sposobach uzyskania pomocy.

W 2023 r. podczas pikniku profilaktyczno-edukacyjnego „Bezpieczna Gmina Sokolniki przykładem dla innych" w Walichnowach prowadzono warsztaty dla dzieci pod hasłem „Stop przemocy" oraz dystrybuowano materiały dotyczące lokalnych form pomocy. Zorganizowano również spotkanie edukacyjne poświęcone przeciwdziałaniu przemocy wobec osób starszych. W październiku w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej odbył się dyżur specjalistów z okazji Dnia Bez Przemocy, umożliwiający uzyskanie informacji i konsultacji.

W 2024 r. prowadzono działania profilaktyczne w szkołach podstawowych, m.in. w ramach akcji „Gdy milczysz, przemoc narasta", zorganizowanej we współpracy z Komendą Powiatową Policji w Wieruszowie. Uzupełniały je konkursy plastyczne „Kocham moich rodziców – nie lubimy przemocy" i „Mam super-moc – widzę i reaguję na przemoc" oraz warsztaty dla dzieci podczas pikniku rodzinnego w Walichnowach. Aktywności te służyły kształtowaniu postaw sprzyjających reagowaniu na przemoc i rozwijaniu kompetencji społecznych.

W 2025 r. kontynuowano profilaktykę skierowaną do dzieci i młodzieży poprzez konkursy „Nie wybuchaj, kochaj, słuchaj – stop przemocy!" oraz „Uśmiech zamiast krzyku". Opracowano także informator „Stop Przemocy", prezentujący formy przemocy domowej, sposoby reagowania i dane kontaktowe podmiotów udzielających pomocy. Materiał udostępniono w wersji elektronicznej i papierowej.

Równolegle rozwijano kompetencje osób realizujących zadania. W grudniu 2023 r. szkolenie dotyczące zmian w obszarze przeciwdziałania przemocy objęło 18 osób, a we wrześniu 2024 r. w szkoleniu członków Zespołu uczestniczyło 19 osób. W 2025 r. podejmowano działania służące doskonaleniu pracy grup diagnostyczno-pomocowych, w tym wykorzystujące materiały edukacyjne dotyczące dialogu motywującego.

3.4. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc i współpraca instytucjonalna

Zadania Zespołu Interdyscyplinarnego obejmowały również inicjowanie i koordynowanie działań wobec osób stosujących przemoc domową, w tym informowanie o konsekwencjach prawnych, motywowanie do zmiany zachowań i kierowanie do odpowiednich oddziaływań specjalistycznych. Współpracowano w tym zakresie z Policją, sądami, kuratorami, pomocą społeczną i instytucjami prowadzącymi programy korekcyjno-edukacyjne.

Z danych Zespołu Interdyscyplinarnego wynika, że w 2024 r. jedną osobę skierowano do programu korekcyjno-edukacyjnego lub psychologiczno-terapeutycznego, a w 2025 r. trzy osoby. Z uzyskanych informacji wynika, że jedna osoba ukończyła program. W 2025 r. odnotowano również jeden wniosek dotyczący popełnienia wykroczenia przez osobę stosującą przemoc domową. Należy podkreślić, że skierowanie do programu stanowi etap oddziaływań wobec osoby stosującej przemoc i nie jest równoznaczne z jego ukończeniem..

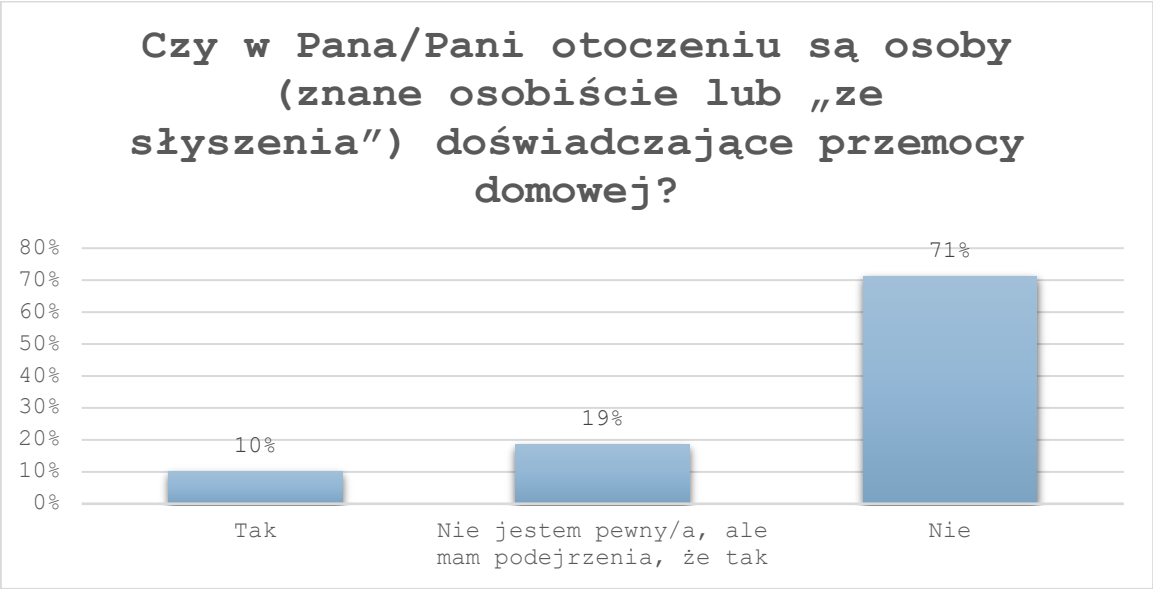
Rozdział IV.
Diagnoza przemocy domowej w świetle badań - 2026

Badanie przeprowadzono metodą CAWI (ang. *Computer-Assisted Web Interview* – wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony WWW (wykorzystane narzędzie badawcze to program CORIGO rekomendowany przez ORE) – technika zbierania informacji w ilościowych badaniach rynku i opinii publicznej, w której respondent jest proszony o wypełnienie ankiety w formie elektronicznej.

4.1. Podsumowanie z badań wśród mieszkańców

W badaniu dorosłych mieszkańców Gminy Sokolniki uczestniczyło 108 osób. Kobiety stanowiły 71% badanych, a mężczyźni 29%. Odpowiedź potwierdzającą niepełnosprawność wskazało 5% respondentów. W ankiecie brali udział również seniorzy.

- W otoczeniu 10% mieszkańców znajdują się, według ich deklaracji, osoby doświadczające przemocy domowej. 19% badanych nie jest tego pewna, lecz ma takie podejrzenia.

- 93% badanych uznaje, że przemoc domowa występuje w ich miejscowości raczej rzadko lub bardzo rzadko, natomiast 7% ocenia to zjawisko jako bardzo częste albo raczej częste.
- 21% mieszkańców zadeklarowało, że doświadczyło przemocy ze strony członka rodziny. Spośród osób, które wskazały takie doświadczenia, 22% zwróciło się o pomoc.
- Wśród rodzajów doświadczanej przemocy najczęściej wskazywano przemoc psychiczną – 57%, a następnie fizyczną – 30% oraz zaniedbanie – 22%.
- W przypadku 52% respondentów przemoc miała postać jednorazowego incydentu, który się nie powtórzył, a 39% wskazało, że powtarzała się w przeszłości, ale obecnie już nie występuje. 9% obawia się ponownego wystąpienia przemocy.
- Łącznie 90% mieszkańców zgadza się ze stwierdzeniem, że przyczyną przemocy domowej jest alkohol. Jednocześnie 78% odrzuca twierdzenie, że przemoc zdarza się wyłącznie w rodzinach z marginesu społecznego, a 96% uznaje, że osobą doznającą przemocy może być zarówno kobieta, jak i mężczyzna.
- Odpowiedzi „zdecydowanie nieprawdziwe" i „raczej nieprawdziwe" pokazują, że badani w większości nie podzielają popularnych mitów dotyczących przemocy. Dotyczy to następujących stwierdzeń:
  - „Przemoc domowa to prywatna sprawa, nikt nie powinien się wtrącać" – 87%;
  - „Przemoc jest tylko wtedy, gdy są widoczne ślady na ciele osoby doznającej przemocy" – 94%;
  - „Gdyby osoba doznająca przemocy naprawdę cierpiała, odeszłaby od osoby stosującej przemoc" – 69%;

- „Policja nie powinna interweniować w sprawach rodzinnych” – 86%;
- „Nie ma czegoś takiego, jak gwałt w małżeństwie” – 76%.

Twierdzenie	*Zdecydowanie prawdziwe*	*Raczej prawdziwe*	*Raczej nieprawdziwe*	*Zdecydowanie nieprawdziwe*
Przyczyną przemocy domowej jest alkohol.	54%	36%	6%	4%
Przemoc zdarza się tylko w rodzinach z marginesu społecznego.	6%	17%	31%	47%
Osobą doznającą przemocy domowej może stać się zarówno kobieta, jak i mężczyzna.	73%	23%	4%	0%
Przemoc domowa to prywatna sprawa, nikt nie powinien się wtrącać.	4%	9%	23%	64%
Przemoc jest tylko wtedy, gdy są widoczne ślady na ciele osoby doznającej przemocy.	1%	5%	18%	77%
Gdyby osoba doznająca przemocy naprawdę cierpiała, odeszłaby od osoby stosującej przemoc.	7%	23%	35%	34%
Nie ma czegoś takiego jak gwałt w małżeństwie.	9%	15%	19%	57%
Policja nie powinna interweniować w sprawach rodzinnych.	5%	9%	14%	72%

- Zdaniem mieszkańców wśród przyczyn agresji wobec członków rodziny najczęściej występują nieumiejętność radzenia sobie z problemami – 85%, stres – 56%, zła sytuacja materialna – 42% oraz choroba psychiczna – 40%.
- Łącznie 77% respondentów uważa, że długotrwałe dochodzenie i postępowanie sądowe zdarza się bardzo często lub czasami. Orzekanie zbyt łagodnych wyroków wskazało 74%, a wycofywanie zgłoszenia – 66% badanych.

Twierdzenie	*Bardzo często*	*Czasami*	*Raczej rzadko*	*Nigdy*
Niepodejmowanie interwencji przez policję, mimo zgłoszenia	13%	26%	37%	24%
Wycofanie zgłoszenia przez osobę zgłaszającą	39%	27%	24%	10%
Umarzanie sprawy przez prokuraturę	26%	34%	26%	14%
Złe warunki i procedury przesłuchiwania poszkodowanych	15%	39%	31%	16%
Orzekanie zbyt łagodnych wyroków	35%	39%	16%	10%
Długotrwałe dochodzenie i postępowanie sądowe	48%	29%	13%	10%

- Za najważniejsze działania służące przeciwdziałaniu przemocy domowej mieszkańcy uznali zaostrzenie kar dla osób stosujących przemoc – 79%, szybszą reakcję służb i instytucji – 63%, edukację społeczeństwa – 54% oraz łatwiejszy dostęp do pomocy specjalistycznej – 54%.
- W zakresie wychowania dzieci 87% mieszkańców nie zgadza się z twierdzeniem, że dla prawidłowego wychowania należy czasami dawać dziecku klapsa. 94% odrzuca pogląd, że kary fizyczne hartują dziecko, a 68% popiera ich prawny zakaz.
- Przekonanie, że dziecko powinno bać się rodziców, odrzuca 92% respondentów. 73% uznaje za nieprawdziwe twierdzenie, że łagodne kary fizyczne nie stanowią przemocy, a 79% postrzega bicie dziecka jako oznakę bezradności rodziców.

Czy zgadza się Pan/Pani z poniższymi twierdzeniami dotyczącymi wychowania dzieci?	***Zdecydowanie zgadzam się***	***Raczej zgadzam się***	***Raczej nie zgadzam się***	***Zdecydowanie nie zgadzam się***
Aby prawidłowo wychować dziecko, należy od czasu do czasu dawać klapsa.	2%	11%	30%	57%
Dziecko powinno bać się rodziców, wtedy łatwiej o posłuszeństwo i szacunek.	4%	5%	19%	72%
Stosowanie kar fizycznych powinno być zakazane prawem.	46%	21%	11%	21%
Kary fizyczne hartują dziecko i pozwalają mu lepiej radzić sobie w przyszłości.	1%	5%	23%	71%
Łagodne kary fizyczne nie są przemocą domową.	13%	14%	27%	46%
Bicie dziecka jest oznaką bezradności rodziców.	56%	23%	9%	12%

4.2. Podsumowanie z badań wśród uczniów

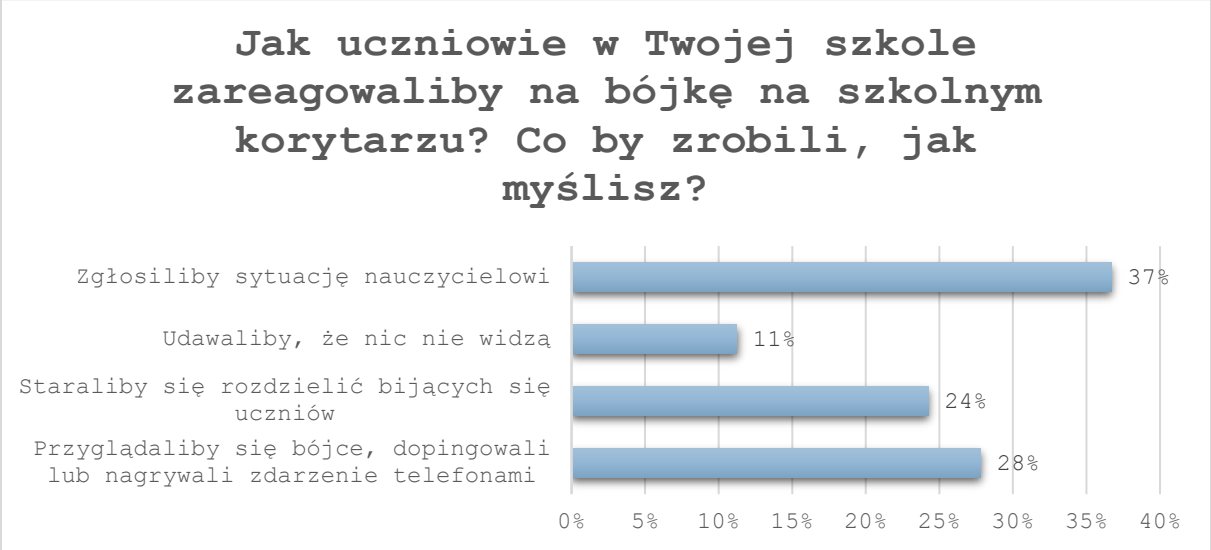
- W badaniu wzięło udział 169 uczniów klas podstawowych Gminy Sokolniki.
- W pierwszej kolejności uczniów zapytano o samopoczucie w klasie. 44% ocenia je jako bardzo dobre, a 48% jako raczej dobre. Łącznie 8% badanych wskazało odpowiedzi negatywne.

- Łącznie 88% uczniów czuje się bezpiecznie w szkole i chodzi do niej bez obaw, natomiast 12% udzieliło odpowiedzi negatywnych.
- 33% badanych deklaruje, że w szkole są uczniowie, których się boją.
- 8% uczniów uważa, że w ich szkole występuje zwyczaj prześladowania lub straszenia młodszych uczniów, a 59% nie potrafi ocenić tego zjawiska.
- Najczęściej oceniano swoje zachowanie jako bardzo dobre – 34%, dobre – 30% albo wzorowe – 27%. Zachowanie poprawne wskazało 7%, natomiast nieodpowiednie lub naganne łącznie 2% respondentów.
- 76% uczniów ma w klasie lub szkole przynajmniej jedną osobę, której może zwierzyć się z trudności.
- Wśród codziennych przejawów przemocy rówieśniczej najczęściej wymieniano wyśmiewanie i przezywanie – 21%, obgadywanie za plecami – 17% oraz kopanie i bicie – 16%. 53% badanych uważa, że agresję częściej podejmują chłopcy, 19% wskazuje obie grupy, a 24% nie potrafi tego ocenić.

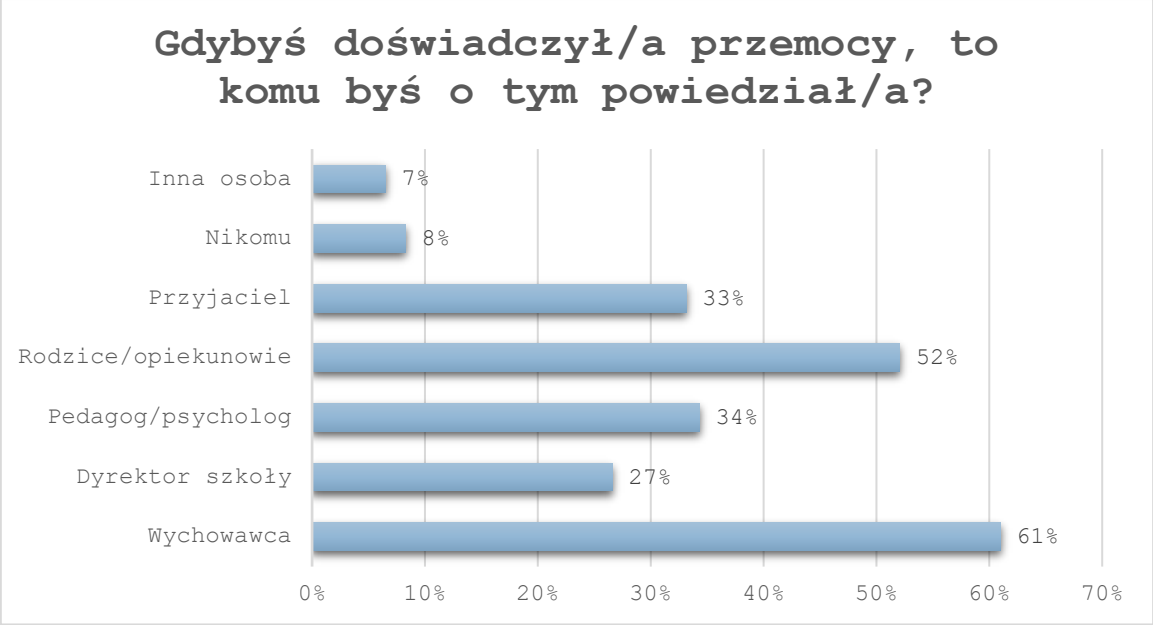
Jak często poniższe sytuacje zdarzają się w Twojej szkole?	***Codziennie***	***Kilka razy w tygodniu***	***Kilka razy w miesiącu***	***Kilka razy w roku***	***Nigdy***
Wyśmiewanie kogoś, przezywanie	21%	26%	21%	18%	15%
Obgadywanie za plecami	17%	17%	21%	27%	18%
Unikanie, ignorowanie. wykluczanie z grupy	9%	12%	17%	29%	32%
Grożenie komuś, szantażowanie	5%	8%	7%	18%	62%
Kopanie, bicie	16%	15%	14%	22%	33%
Zabieranie pieniędzy lub rzeczy	4%	5%	7%	24%	61%
Wandalizm – niszczenie rzeczy uczniów lub rzeczy należących do szkoły	3%	6%	15%	30%	47%

- 37% uczniów deklaruje, że nigdy nie doświadczyło przemocy szkolnej, natomiast pozostałe 63% wskazuje różną częstotliwość takich zdarzeń.
- Wśród form przemocy w szkole uczniowie wskazali przemoc psychiczną – 44% i fizyczną – 34%.
- Zdaniem 76% uczniów do przemocy najczęściej dochodzi podczas przerw.

- Uczniowie najczęściej wiążą zachowania agresywne z chęcią poniżania innych (35%) i niewłaściwym wychowaniem (35%). 34% wskazuje na brak świadomości krzywdzenia innych, a 27% na brak konsekwencji.
- W sytuacji bójki szkolnej, zdaniem badanych, świadkowie najczęściej zgłosiliby zdarzenie nauczycielowi (37%) lub przyglądaliby się bójce, dopingowali i nagrywali ją (28%). 24% próbowałoby rozdzielić bijących się uczniów, a 11% udawałoby, że nic nie widzi.

- Zdaniem uczniów przemoc w szkole pomogłyby ograniczyć sprawiedliwe karanie osób stosujących przemoc (59%), zainstalowanie kamer na korytarzach (30%), spotkania z pedagogiem lub psychologiem (30%) i konsekwentne reagowanie szkoły (29%).
- Uczniowie najczęściej powiedzieliby o doświadczanej przemocy wychowawcy (61%), rodzicom lub opiekunom (52%) albo pedagogowi lub psychologowi szkolnemu (34%).

- 12% uczniów deklaruje doświadczenia związane z przemocą domową, natomiast 98% badanych ocenia, że w domu czuje się bezpiecznie.
- Wśród form przemocy doświadczanej w domu uczniowie wskazywali przemoc psychiczną (7%), fizyczną (6%) oraz ekonomiczną (4%).
- 6% uczniów zna osoby doświadczające przemocy domowej, natomiast 27% nie jest tego pewna, ale ma takie podejrzenia.
- W obszarze cyberprzemocy 12% uczniów wskazało, że oni sami lub ktoś z ich szkoły zetknął się z otrzymywaniem wiadomości zawierających wyzwiska i obelgi, 12% – z udostępnianiem prywatnych wiadomości innym osobom, natomiast 9% – z publikowaniem ośmieszających zdjęć, filmów lub złośliwych komentarzy w Internecie.
- Relacje z rodzicami i opiekunami jako bardzo dobre lub raczej dobre ocenia 98% uczniów. Podobne oceny relacji z nauczycielami wskazało 92% badanych.
- Łącznie 88% uczniów deklaruje gotowość podzielenia się z rodzicami wątpliwościami związanymi z poważnym problemem.

4.3. Wnioski z badań

Wyniki badania wskazują, że problem przemocy jest dostrzegany zarówno w środowisku domowym, jak i szkolnym. Wśród mieszkańców widoczna jest świadomość występowania przemocy w najbliższym otoczeniu oraz różnorodności jej form. Jednocześnie część osób ma doświadczenia związane z przemocą w rodzinie, a nie zawsze podejmowane są działania prowadzące do uzyskania pomocy. Wskazuje to na potrzebę dalszego wzmacniania wiedzy mieszkańców o możliwościach reagowania, dostępnych formach wsparcia oraz instytucjach, do których można zwrócić się w sytuacji zagrożenia.

Badanie pokazuje również, że w świadomości części mieszkańców nadal funkcjonują przekonania łączące przemoc przede wszystkim z alkoholem lub innymi czynnikami zewnętrznymi. Jednocześnie respondenci w dużej mierze odrzucają przekonania usprawiedliwiające przemoc, traktujące ją jako prywatną sprawę rodziny czy ograniczające ją wyłącznie do sytuacji, w których widoczne są obrażenia. Istotne jest zatem dalsze prowadzenie działań edukacyjnych dotyczących rzeczywistych mechanizmów przemocy, odpowiedzialności osób ją stosujących oraz ochrony osób jej doświadczających.

W odniesieniu do dzieci i młodzieży wyniki wskazują na ogólnie pozytywną ocenę atmosfery szkolnej, relacji z rodzicami i nauczycielami oraz poczucia bezpieczeństwa. Jednocześnie w środowisku szkolnym występują zachowania o charakterze przemocy rówieśniczej, w tym wyśmiewanie, przezywanie, obgadywanie, izolowanie i wykluczanie

z grupy, a także przemoc fizyczna i psychiczna. Zwraca uwagę również występowanie zachowań związanych z przemocą w środowisku cyfrowym, w tym obraźliwych wiadomości oraz rozpowszechniania prywatnych treści.

Wyniki wskazują ponadto, że uczniowie w sytuacji przemocy najczęściej poszukują pomocy u osób, którym ufają, przede wszystkim wychowawców, rodziców i rówieśników. Jednocześnie część uczniów pozostaje bierna wobec przemocy lub reaguje na nią w sposób niewystarczający. Wymaga to wzmacniania kompetencji uczniów w zakresie rozpoznawania przemocy, reagowania na nią i bezpiecznego zgłaszania takich sytuacji.

Całość wyników wskazuje na potrzebę **spójnego systemu działań profilaktycznych i interwencyjnych**, obejmującego mieszkańców, dzieci i młodzież, rodziców, nauczycieli oraz specjalistów. Szczególne znaczenie ma rozwijanie dostępności pomocy psychologicznej i pedagogicznej, wzmacnianie kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą, szybkie reagowanie na sygnały przemocy oraz budowanie współpracy pomiędzy szkołami, rodzinami i instytucjami działającymi na rzecz bezpieczeństwa i pomocy społecznej.

Rozdział V.
Analiza SWOT

Analiza SWOT stanowi jedno z narzędzi wykorzystywanych do oceny sytuacji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej na terenie Gminy Sokolniki. Jej celem jest identyfikacja zasobów lokalnego systemu wsparcia, określenie obszarów wymagających dalszych działań oraz wskazanie czynników, które mogą wpływać na skuteczność realizacji zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Analizę przygotowano na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sokolnikach i Zespołu Interdyscyplinarnego z lat 2023–2025, przedstawionych w rozdziale III, oraz wyników badań ankietowych mieszkańców i uczniów z 2026 r., omówionych w rozdziale IV. Ujęto w niej zarówno zasoby lokalnego systemu pomocy, jak i obszary wymagające wzmocnienia.

W analizie wyróżniono cztery obszary: mocne strony i słabe strony, odnoszące się do wewnętrznych uwarunkowań funkcjonowania lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, a także szanse i zagrożenia wynikające z czynników zewnętrznych, które mogą wpływać na realizację działań podejmowanych przez gminę i współpracujące instytucje.

Przedstawiona analiza SWOT stanowi podstawę do wyznaczenia celów, kierunków działań oraz zadań ujętych w niniejszym Programie.

ANALIZA SWOT – GMINA SOKOLNIKI	
MOCNE STRONY	◆ Funkcjonowanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych; ◆ Funkcjonowanie Punktu Konsultacyjnego w Sokolnikach; ◆ Prowadzenie procedur „Niebieskie Karty" oraz współpraca pomocy społecznej z Policją, szkołami, ochroną zdrowia i GKRPA. ◆ Doświadczenie w organizowaniu warsztatów, konkursów szkolnych, spotkań dla seniorów i kampanii informacyjnych, w tym udostępnienie informatora „Stop Przemocy". ◆ Wysoki odsetek mieszkańców odrzucających przekonanie, że przemoc domowa jest prywatną sprawą albo że występuje wyłącznie przy widocznych obrażeniach. ◆ Deklarowane dobre relacje uczniów z rodzicami lub opiekunami i nauczycielami, stanowiące ważny zasób wspierający działania pomocowe.
SŁABE STRONY	◆ Doświadczenie przemocy ze strony członka rodziny zadeklarowało 21% dorosłych badanych; spośród tych osób jedynie 22% zwróciło się o pomoc. ◆ Doświadczenia przemocy domowej deklaruje 12% uczniów; 33% wskazuje, że w szkole są osoby, których się obawia. ◆ Wśród codziennych przejawów przemocy rówieśniczej występują wyśmiewanie i przezywanie (21% wskazań), obgadywanie (17%) oraz kopanie i bicie (16%). ◆ 28% uczniów przewiduje, że świadkowie bójki przyglądaliby się zdarzeniu, dopingowali uczestników lub nagrywali je, zamiast zgłaszać przemoc. ◆ 24% uczniów nie wskazuje w klasie lub szkole osoby, której mogłoby zwierzyć się z trudności.

SZANSE	◆ Możliwość rozwijania współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie i Punktem Interwencji Kryzysowej w Wieruszowie w zakresie kierowania do pomocy specjalistycznej. ◆ Możliwość korzystania z oferty zewnętrznych szkoleń, poradnictwa specjalistycznego oraz programów korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych. ◆ Możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych na działania profilaktyczne, edukacyjne i podnoszenie kompetencji służb, w miarę dostępności programów finansowania. ◆ Rozwój współpracy ze szkołami, poradnictwem psychologiczno-pedagogicznym i organizacjami społecznymi w zakresie wczesnego wykrywania zagrożeń. ◆ Możliwość szerokiego upowszechniania informacji o pomocy poprzez gminne kanały elektroniczne, szkoły i wydarzenia środowiskowe.
ZAGROŻENIA	◆ Ukryty charakter części przypadków przemocy, obawa przed ujawnieniem problemu i ryzyko wycofywania zgłoszeń. ◆ Możliwość powracania przemocy i eskalacji sytuacji zagrożenia w rodzinach, również po wcześniejszych interwencjach. ◆ Rozpowszechnianie przemocy psychicznej, rówieśniczej i cyberprzemocy, w tym nagrywania zdarzeń i udostępniania krzywdzących treści. ◆ Współwystępowanie problemów alkoholowych, trudności materialnych i kryzysów rodzinnych, mogących utrudniać proces udzielania pomocy. ◆ Ryzyko bierności świadków przemocy i utrwalania społecznego przyzwolenia na krzywdzenie, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży.

Rozdział VI.
Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Sokolniki na lata 2027–2029

6.1. Adresaci Programu

Adresatami Programu są mieszkańcy Gminy Sokolniki, w szczególności osoby i rodziny dotknięte problemem przemocy domowej lub zagrożone jej wystąpieniem, a także podmioty zaangażowane w działania profilaktyczne, pomocowe i interwencyjne.

Program obejmuje swoim zakresem następujące grupy odbiorców:

- osoby doznające przemocy domowej oraz osoby zagrożone jej wystąpieniem;
- osoby stosujące przemoc domową, wobec których podejmowane są działania mające na celu zmianę zachowań i zapobieganie ponownemu stosowaniu przemocy;
- osoby będące świadkami przemocy domowej, wymagające wsparcia, informacji lub pomocy w odpowiednim reagowaniu;
- dzieci i młodzież, ze szczególnym uwzględnieniem osób wychowujących się w środowiskach, w których występuje przemoc domowa lub istnieje ryzyko jej wystąpienia;
- rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, doświadczające problemów opiekuńczo-wychowawczych, konfliktów rodzinnych lub sytuacji kryzysowych;
- rodziców, opiekunów oraz osoby bliskie osób doznających przemocy domowej lub zagrożonych jej wystąpieniem;
- przedstawicieli instytucji publicznych, służb, placówek oświatowych, podmiotów pomocowych i organizacji pozarządowych uczestniczących w realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz wspierania osób i rodzin;
- ogół mieszkańców Gminy Sokolniki, do których kierowane są działania informacyjne, edukacyjne i profilaktyczne służące zwiększaniu świadomości społecznej, promowaniu postaw wolnych od przemocy oraz wzmacnianiu umiejętności reagowania na jej przejawy.

Działania przewidziane w Programie będą dostosowywane do potrzeb poszczególnych grup odbiorców, z uwzględnieniem charakteru występujących problemów, indywidualnej sytuacji osób wymagających wsparcia oraz konieczności zapewnienia bezpieczeństwa i ochrony osobom doznającym przemocy domowej.

6.2. Realizatorzy Programu

Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Sokolniki opiera się na współpracy instytucji i podmiotów wykonujących zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, ochrony osób jej doznających, podejmowania działań wobec osób stosujących przemoc oraz wspierania rodzin znajdujących się w sytuacjach kryzysowych.

W realizacji Programu, odpowiednio do zakresu swoich ustawowych kompetencji i prowadzonej działalności, uczestniczą w szczególności:

- Gmina Sokolniki, w tym Urząd Gminy w Sokolnikach;
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokolnikach;
- Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Sokolniki;
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sokolnikach;
- Punkt Konsultacyjny w Sokolnikach;
- Komenda Powiatowa Policji w Wieruszowie;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wieruszowie, w tym działający przy nim Punkt Interwencji Kryzysowej;
- Sąd Rejonowy w Wieluniu;
- kuratorzy sądowi Sądu Rejonowego w Wieluniu, w tym przedstawiciele I i II Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej;
- Prokuratura Rejonowa w Wieluniu;
- placówki oświatowe działające na terenie Gminy Sokolniki;
- placówki ochrony zdrowia i podmioty świadczące pomoc psychologiczną, terapeutyczną oraz specjalistyczną;
- organizacje pozarządowe, stowarzyszenia oraz inne podmioty prowadzące działalność w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej, pomocy społecznej, ochrony zdrowia i wspierania rodzin.

Poszczególne zadania Programu będą realizowane zgodnie z kompetencjami właściwych podmiotów, z uwzględnieniem charakteru podejmowanych działań oraz potrzeb osób i rodzin wymagających wsparcia.

Istotnym elementem realizacji Programu będzie współpraca międzyinstytucjonalna, w szczególności w zakresie wczesnego rozpoznawania przemocy domowej, zapewniania bezpieczeństwa osobom jej doznającym, prowadzenia procedury „Niebieskie Karty”,

udzielania specjalistycznej pomocy oraz podejmowania działań wobec osób stosujących przemoc domową.

Koordynacja działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy domowej będzie prowadzona z uwzględnieniem ustawowych zadań Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sokolnikach. Współpraca z sądem, prokuraturą, Policją i kuratorami sądowymi będzie odbywać się w granicach ich właściwości oraz na zasadach określonych w obowiązujących przepisach prawa.

6.3. Cele i zadania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej – Harmonogram

Celem głównym Programu na lata 2027–2029 jest zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców Gminy Sokolniki poprzez wczesne rozpoznawanie przemocy domowej, zapewnianie ochrony i dostępnej pomocy osobom jej doznającym, oddziaływanie na osoby stosujące przemoc oraz rozwijanie profilaktyki i współpracy instytucjonalnej.

CEL SZCZEGÓŁOWY 1. **Wczesne rozpoznawanie przemocy domowej i skuteczna interwencja**			
Zadanie	**Wskaźniki monitorowania**	**Realizatorzy i partnerzy[4]**	**Termin**
1.1. Przyjmowanie zgłoszeń dotyczących podejrzenia przemocy domowej oraz wszczynanie procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnionych przedstawicieli instytucji. Prowadzenie czynności w indywidualnych sprawach przez grupy diagnostyczno-pomocowe, monitorowanie procedur przez Zespół Interdyscyplinarny oraz podejmowanie niezbędnych	Liczba formularzy „Niebieska Karta”; liczba rodzin, w których wszczęto procedurę; liczba osób w tych rodzinach (odrębnie).	Uprawnieni przedstawiciele GOPS, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, GKRPA i innych podmiotów – wszczynanie; grupy diagnostyczno-pomocowe – prowadzenie spraw; ZI – monitorowanie.	2027–2029, na bieżąco

[4] W harmonogramie zastosowano skróty: GOPS – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokolnikach; ZI – Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Sokolniki; PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wieruszowie; GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sokolnikach.

działań ochronnych zgodnie z kompetencjami właściwych służb.			
1.2. Rozpoznawanie sytuacji rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”, opracowywanie i aktualizowanie indywidualnych planów pomocy oraz monitorowanie bezpieczeństwa osób doznających przemocy domowej, również po zakończeniu procedury, w zakresie przewidzianym przepisami prawa.	Liczba opracowanych lub aktualizowanych planów pomocy; liczba rodzin objętych monitoringiem.	Grupy diagnostyczno-pomocowe; GOPS; ZI.	2027–2029, na bieżąco
1.3. Prowadzenie bieżącej współpracy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, placówek oświatowych, Policji i podmiotów ochrony zdrowia w zakresie wczesnego rozpoznawania sygnałów przemocy domowej, w szczególności wobec dzieci i osób starszych, oraz uzgadniania działań pomocowych z zachowaniem obowiązujących zasad przekazywania informacji.	Liczba wspólnych konsultacji i uzgodnień; liczba spotkań ZI i grup diagnostyczno-pomocowych.	ZI; GOPS; szkoły; Policja; ochrona zdrowia.	2027–2029, na bieżąco;

CEL SZCZEGÓŁOWY 2. Dostępna pomoc i ochrona osób doznających przemocy domowej			
Zadanie	**Wskaźniki monitorowania**	**Realizatorzy i partnerzy**	**Termin**
2.1. Zapewnianie osobom doznającym przemocy domowej oraz rodzinom zagrożonym przemocą dostępu do konsultacji psychologicznych i poradnictwa socjalnego. Udzielanie informacji o dostępnej pomocy prawnej, terapeutycznej i innych formach specjalistycznego wsparcia oraz o sposobach bezpiecznego korzystania z tych usług.	Liczba konsultacji psychologicznych; liczba rodzin korzystających z Punktu; liczba informacji o dostępnych formach pomocy.	GOPS i Punkt Konsultacyjny w Sokolnikach; partnerzy świadczący pomoc specjalistyczną.	2027–2029, na bieżąco
2.2. Rozpoznawanie potrzeb osób doznających przemocy domowej oraz kierowanie ich do odpowiednich form pomocy specjalistycznej i interwencji kryzysowej. Podejmowanie współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie i Punktem Interwencji Kryzysowej w Wieruszowie oraz innymi właściwymi placówkami w celu zapewnienia osobom potrzebującym dostępu do wsparcia.	Liczba osób objętych wsparciem; liczba skierowań lub uzgodnionych form pomocy specjalistycznej.	GOPS; ZI i grupy diagnostyczno-pomocowe; PCPR i Punkt Interwencji Kryzysowej (partnerzy).	2027–2029, według potrzeb
2.3. Udzielanie wsparcia dzieciom doznającym przemocy domowej lub będącym jej	Liczba dzieci objętych pomocą; liczba udzielonych	GOPS; szkoły i specjaliści szkolni; grupy	2027–2029, na bieżąco

świadkami poprzez rozpoznawanie ich potrzeb, organizowanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz podejmowanie działań służących ochronie ich bezpieczeństwa. Prowadzenie współpracy z rodzicami lub opiekunami wyłącznie wtedy, gdy nie zagraża to bezpieczeństwu dziecka.	konsultacji i skierowań do specjalistów.	diagnostyczno-pomocowe; PCPR (partner).	
2.4. Zapewnianie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia poprzez współpracę z właściwymi placówkami oraz organizowanie dostępu do bezpiecznego schronienia w sytuacjach wymagających takiej ochrony.	Liczba osób, którym zapewniono miejsce w ośrodku wsparcia; liczba przypadków zapewnienia schronienia.	Gmina Sokolniki i GOPS; właściwe ośrodki wsparcia oraz PCPR (partnerzy).	2027–2029, według potrzeb
CEL SZCZEGÓŁOWY 3. Oddziaływania wobec osób stosujących przemoc domową			
Zadanie	**Wskaźniki monitorowania**	**Realizatorzy i partnerzy**	**Termin**
3.1. Prowadzenie wobec osób stosujących przemoc domową działań motywujących do zmiany zachowania oraz informowanie ich o konsekwencjach prawnych stosowania przemocy. Występowanie przez grupy diagnostyczno-pomocowe do Zespołu Interdyscyplinarnego z	Liczba osób objętych oddziaływaniami; liczba skierowań z podziałem na rodzaj programu; liczba znanych przypadków podjęcia udziału.	Grupy diagnostyczno-pomocowe – motywowanie i wnioskowanie; ZI – kierowanie; PCPR i podmioty prowadzące programy –	2027–2029, na bieżąco

wnioskami o skierowanie tych osób do programów korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutycznych oraz dokonywanie skierowań przez Zespół Interdyscyplinarny.		realizacja (partnerzy).	
3.2. Monitorowanie sytuacji osób stosujących przemoc domową i realizacji podejmowanych wobec nich oddziaływań oraz prowadzenie współpracy z Policją, kuratorami sądowymi i innymi uprawnionymi podmiotami w celu ograniczania ryzyka ponownego stosowania przemocy, z poszanowaniem kompetencji każdej z instytucji.	Liczba czynności monitorujących; liczba uzgodnień międzyinstytucjonalnych w prowadzonych sprawach.	ZI i grupy diagnostyczno-pomocowe; GOPS; Policja i kuratorzy sądowi (partnerzy).	2027–2029, na bieżąco
CEL SZCZEGÓŁOWY 4. Profilaktyka przemocy w rodzinach i środowisku szkolnym			
Zadanie	**Wskaźniki monitorowania**	**Realizatorzy i partnerzy**	**Termin**
4.1. Organizowanie w szkołach zajęć i warsztatów dla uczniów dotyczących rozpoznawania przemocy fizycznej, psychicznej, rówieśniczej i cyberprzemocy oraz bezpiecznego reagowania i zgłaszania przemocy przez jej świadków.	Liczba zajęć i warsztatów; liczba szkół i uczniów objętych działaniami.	Szkoły; GOPS; ZI; Policja oraz specjaliści (partnerzy).	2027–2029, w każdym roku szkolnym
4.2. Organizowanie spotkań i warsztatów dla rodziców oraz opiekunów na temat wychowania bez przemocy, rozpoznawania	Liczba spotkań i warsztatów edukacyjnych; liczba	Szkoły; GOPS; ZI; GKRPA i specjaliści (partnerzy).	2027–2029, co roku

krzywdzenia dzieci, udzielania im pomocy i zgłaszania przemocy właściwym instytucjom.	uczestniczących rodziców i opiekunów.		
4.3. Opracowywanie i rozpowszechnianie wśród rodziców oraz opiekunów materiałów informacyjnych i edukacyjnych dotyczących form przemocy domowej, jej konsekwencji, szkodliwości przekonań usprawiedliwiających przemoc oraz dostępnych możliwości uzyskania pomocy dla dzieci i rodzin.	Liczba opracowanych lub zaktualizowanych materiałów edukacyjnych; liczba udostępnionych lub przekazanych materiałów.	GOPS; ZI; szkoły; GKRPA oraz specjaliści (partnerzy).	2027–2029, co roku
4.4. Prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych dla mieszkańców Gminy Sokolniki, w tym seniorów, dotyczących form przemocy domowej, bezpiecznego reagowania i zgłaszania zagrożeń oraz możliwości uzyskania pomocy w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej, Zespole Interdyscyplinarnym i innych instytucjach.	Liczba akcji, spotkań i innych działań informacyjno-edukacyjnych; liczba osób objętych działaniami.	GOPS; ZI; Urząd Gminy; lokalni partnerzy.	2027–2029, co roku
4.5. Systematyczne aktualizowanie i rozpowszechnianie w wersji papierowej oraz elektronicznej informatora „Stop Przemocy”, zawierającego informacje o	Liczba aktualizacji informatora; liczba wydanych egzemplarzy oraz udostępnień elektronicznych.	GOPS; ZI; Urząd Gminy; lokalni partnerzy.	2027–2029, co roku

rozpoznawaniu przemocy domowej, bezpiecznym reagowaniu i zgłaszaniu zagrożeń oraz dane kontaktowe instytucji pomocowych.			
CEL SZCZEGÓŁOWY 5. Sprawność systemu pomocy i ocena działań			
Zadanie	**Wskaźniki monitorowania**	**Realizatorzy i partnerzy**	**Termin**
5.1. Organizowanie szkoleń i innych form doskonalenia zawodowego dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego, grup diagnostyczno-pomocowych, pracowników socjalnych oraz przedstawicieli placówek oświatowych w zakresie rozpoznawania przemocy domowej, ochrony dzieci, prowadzenia procedury „Niebieskie Karty" i udzielania pomocy rodzinom.	Liczba szkoleń lub form doskonalenia; liczba uczestników według grup zawodowych.	GOPS; ZI; szkoły; partnerzy prowadzący szkolenia.	2027–2029, co roku
5.2. Coroczne gromadzenie, zestawianie i analizowanie danych dotyczących wszczynanych procedur „Niebieskie Karty", rodzin i osób objętych pomocą, udzielonych konsultacji, skierowań do specjalistów oraz przeprowadzonych działań profilaktycznych, a następnie	Liczba zestawień rocznych i sprawozdań; kompletność danych według przyjętych wskaźników.	GOPS – koordynacja monitoringu; ZI; realizatorzy Programu.	2027–2029, raz w roku

przygotowywanie sprawozdań z realizacji Programu.			
5.3. Organizowanie corocznych spotkań przedstawicieli instytucji realizujących Program w celu omówienia wyników monitoringu, rozpoznania aktualnych potrzeb mieszkańców oraz uzgodnienia priorytetowych działań na kolejny rok. Aktualizowanie na tej podstawie informacji o dostępnych formach pomocy i wsparcia.	Liczba aktualizacji informacji o wsparciu; liczba spotkań służących ocenie potrzeb i uzgodnieniu działań.	GOPS; ZI; Urząd Gminy; partnerzy lokalni.	2027–2029, co roku

6.4. Zakładane rezultaty

Zakłada się, że realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Sokolniki na lata 2027–2029 przyczyni się do zwiększenia skuteczności lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, poprawy bezpieczeństwa mieszkańców oraz zapewnienia osobom i rodzinom wymagającym wsparcia odpowiedniej pomocy i ochrony.

Oczekiwane rezultaty realizacji Programu obejmują:

- zwiększenie poziomu bezpieczeństwa osób doznających przemocy domowej, w szczególności dzieci, osób starszych i osób znajdujących się w sytuacjach kryzysowych;
- poprawę dostępności pomocy psychologicznej, socjalnej, prawnej i specjalistycznej oraz usprawnienie kierowania osób potrzebujących do odpowiednich form wsparcia oraz zapewnianie miejsc w ośrodkach wsparcia w sytuacjach tego wymagających;
- wzmocnienie wczesnego rozpoznawania przemocy domowej, sprawnego podejmowania interwencji oraz skuteczności działań prowadzonych w ramach procedury „Niebieskie Karty”;
- zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową, w tym motywowania ich do zmiany zachowań oraz udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych;

- usprawnienie współpracy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sokolnikach, Zespołu Interdyscyplinarnego, Policji, placówek oświatowych, ochrony zdrowia oraz pozostałych instytucji uczestniczących w realizacji Programu;
- podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców na temat form i mechanizmów przemocy domowej, sposobów reagowania na jej występowanie oraz możliwości uzyskania pomocy;
- wzmocnienie kompetencji wychowawczych rodziców i opiekunów oraz promowanie metod wychowawczych opartych na szacunku, bezpieczeństwie i rozwiązywaniu konfliktów bez użycia przemocy;
- zwiększenie umiejętności dzieci i młodzieży w zakresie rozpoznawania przemocy rówieśniczej, agresji i cyberprzemocy, bezpiecznego reagowania oraz zwracania się o pomoc;
- wzrost świadomości i gotowości świadków przemocy do podejmowania właściwych działań i zgłaszania niepokojących sytuacji;
- podniesienie kompetencji przedstawicieli instytucji i służb realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej poprzez udział w szkoleniach i doskonalenie współpracy międzyinstytucjonalnej;
- usprawnienie monitorowania zjawiska przemocy domowej oraz systematycznej oceny skuteczności podejmowanych działań pomocowych, profilaktycznych i interwencyjnych.

Osiągnięcie zakładanych rezultatów będzie służyło ograniczaniu ryzyka występowania i ponownego występowania przemocy domowej, wzmacnianiu postaw społecznych sprzeciwiających się przemocy oraz rozwijaniu spójnego i skutecznego systemu wsparcia mieszkańców Gminy Sokolniki.

6.5. Źródła finansowania

Źródłem finansowania działań przewidzianych w Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Sokolniki na lata 2027–2029 będą środki własne Gminy Sokolniki, a także środki pozabudżetowe pozyskiwane z innych dostępnych źródeł finansowania.

6.6. Monitorowanie i sprawozdawczość realizacji Programu

Realizacja i monitorowanie Programu będą prowadzone w sposób systematyczny i ciągły, co umożliwi bieżącą ocenę stopnia wykonania zaplanowanych działań oraz osiągania przyjętych celów. Monitoring obejmować będzie analizę działań profilaktycznych, edukacyjnych, interwencyjnych i pomocowych realizowanych na rzecz mieszkańców Gminy Sokolniki, a także ocenę ich adekwatności do rozpoznanych potrzeb społecznych.

Za monitorowanie realizacji Programu odpowiedzialny będzie **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokolnikach**, przy współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym do spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz przedstawicielami służb, instytucji i innych podmiotów uczestniczących w realizacji Programu. Na podstawie informacji przekazywanych przez poszczególnych realizatorów sporządzane będą coroczne sprawozdania obejmujące zakres zrealizowanych działań, stopień osiągnięcia przyjętych celów oraz uzyskane rezultaty. Sprawozdania będą przedkładane **Wójtowi Gminy Sokolniki oraz Radzie Gminy Sokolniki**.

Ewaluacja Programu będzie polegała na systematycznej ocenie skuteczności, jakości i adekwatności podejmowanych działań do potrzeb mieszkańców Gminy Sokolniki, ze szczególnym uwzględnieniem osób doznających przemocy domowej oraz rodzin zagrożonych jej wystąpieniem. Ocena efektów realizacji Programu będzie dokonywana corocznie na podstawie danych ilościowych, przyjętych wskaźników monitorowania oraz informacji jakościowych pozyskiwanych od Zespołu Interdyscyplinarnego i pozostałych podmiotów zaangażowanych w realizację Programu.

Wyniki monitoringu i ewaluacji będą uwzględniane w corocznych sprawozdaniach z realizacji Programu. Po zakończeniu okresu jego obowiązywania zostanie sporządzone podsumowanie osiągniętych rezultatów, ocena stopnia realizacji celów oraz wnioski i rekomendacje dotyczące dalszych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Wnioski z monitoringu i ewaluacji posłużą doskonaleniu lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, zwiększaniu skuteczności pomocy, wzmacnianiu współpracy międzyinstytucjonalnej oraz dostosowywaniu działań profilaktycznych, edukacyjnych i interwencyjnych do potrzeb mieszkańców Gminy Sokolniki.